

Nr 186.

Av herr **Magnusson, Theodor**, *angående försäkrandet i privata försäkringsbolag av statlig och kommunal egendom m. m.*

I riksförsäkringsanstaltens yttrande över ett den 1 oktober 1938 afgivet betänkande med förslag till trafikförsäkringslag omnämnes, att en del statsinstitutioner (posten, telegrafan, vattenfallsverket, domänstyrelsen och statspolisen) ha sina bilar försäkrade i de privata försäkringsbolagen, under det att andra (tullverket, medicinalstyrelsen och de militära myndigheterna) ha oförsäkrat. Statens järnvägars bilar och bussar äro ej heller försäkrade med undantag för bussar i linjetrafik, som S.J. bedriver genom särskilda aktiebolag. »Det bör vidare framhållas», skriver riksförsäkringsanstalten, »att trafikförsäkringen av statens motorfordon i enskilda bolag ur ekonomisk synpunkt icke visat sig vara fördelaktig».

En av de militära myndigheterna verkställd utredning visar samtidigt att skadeersättningarna för de militära fordonen i medeltal utgjort kr. 11:— per år och fordon, under det att trafikförsäkringens medelpremie per år och fordon utgjort kr. 74:— (i denna siffra ingå även motorcyklarna). Nedanstående av kungl. försäkringsinspektionen tillhandahållna uppgifter understryka ytterligare huru ofördelaktig trafikförsäkringen ställer sig för den försäkringssökande.

	Miljoner kronor	
	1935	1936
På året belöpande premier	14.722	15.507
» » » skadeersättningar	9.169	9.864
Förvaltningskostnader	3.627	3.799
Premiernas vinsttillägg	0,730	0,772
Överskott	1.196	1.072

Det bör samtidigt framhållas, att vissa skaderegleringskostnader, årligen omkring en halv miljon kronor, innefattas i förestående skadeersättningar. Själva skadeersättningarna uppgå alltså till knappt 60 procent av erlagda premier inom denna obligatoriska försäkringsgren. Beträffande övriga försäkringsbranscher äro nedanstående sammanställningar betydande.

	Miljoner kronor	
	1935	1936
<i>Brandförsäkring: Premier</i>	60.021	60.300
Skadeersättningar	29.198	31.702
<i>Sjöförsäkring: Premier</i>	17.725	17.496
Skadeersättningar	10.435	11.307
<i>Ansvarighetsförsäkring: Premier</i>	4.049	4.517
Skadeersättningar	1.418	1.838
<i>Inbrottsförsäkring: Premier</i>	2.249	2.355
Skadeersättningar	0.513	0.539

Emellertid är det känt, att flera statliga och halvstatliga verk och inrättningar vända sig till de privata försäkringsföretagen jämväl i dessa och även i andra här icke omnämnda branscher. Samma är förhållandet med landets kommuner.

Stockholms stad står sedan flera år tillbaka själv risk för brandskada för såväl fastigheter som lösöre och har under dessa år kunnat samla avsevärda fonder, av vars avkastning åtskilliga belopp kunnat anslås till ytterligare förbättringar av brandväsendet.

Nyligen har en motionär i stadsfullmäktige i Norrköping hemställt om utredning angående stadens övertagande av självrisk vid brandskada å stadens egendom. Det framhålles i sagda motion, att denna risk ej kan vara synnerligen stor för staden. Dess fastigheter ligga mycket spridda och äro av förhållandevis brandsäker beskaffenhet. År 1934 utgjorde brandförsäkringsvärdet å Norrköpings stads egna fastigheter 39 miljoner kronor. Under trettioårsperioden 1905—34 förekommo 44 eldsvådettillbud i stadens egna fastigheter varav endast 19 av den omfattning att brandskadeersättning utgätt. I medeltal per år räknat ha brandskadeersättningarna utgjort kr. 810:—, under det att samtidigt staden i försäkringspremier likaledes per år utgivit kr. 14.628:39. (Senare minskat genom medgivna rabatter.) Hade detta senare belopp efter avdrag för brandskadorna i stället fonderats och placerats mot 4 procents medelränta, så skulle staden nu till förfo-gande haft en brandskaderegleringsfond om kr. 801.460:—.

Som en huvudregel gäller, att staten icke försäkrar sin egendom. Att denna regel borde tillämpas undantagslöst, förefaller, icke minst med hänsyn till här ovan angivna siffror, vara självklart. Statens försäkringsbara egendom är så fördelad mellan ett stort antal objekt och platser, att densamma får anses bilda en riskgemenskap med fullt tillfredsställande riskfördelning och riskutjämning.

De halvstatliga företagen t. ex. Tobaksmonopolet, Vin- & Spritcentralen, systembolagen och de allmänna restaurangbolagen samt Aero-

transport torde emellertid ha sin egendom försäkrad i fullt lika stor utsträckning som vilket enskilt företag som helst.

De premiebelopp, som staten direkt och indirekt samt landets kommuner årligen inbetala till det privata försäkringsväsendet, röra sig utan tvivel om åtskilliga miljoner kronor. Ur statsnyttans och det allmännas synpunkt äro dessa pengar uppenbarligen icke väl använda, och det kan icke vara försvarligt att ett sådant förhållande skall tillåtas förbliva bestående för framtiden.

Jag får därför hemställa,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en allsidig utredning i syfte att utröna i vilken utsträckning statens, de statliga och halvstatliga institutionernas samt kommunernas egendom är försäkrad i de privata försäkringsbolagen och huru dessa försäkringar skola kunna avlösas av en mera ändamålsenlig ordning.

Stockholm den 20 januari 1939.

Th. Magnusson.
